Probability Theory

Chapter 3

Conditional mathematical expectation.

Lecturer: Nataliia Kruglova.

Лекція 12. Умовні математичні сподівання.

Умовні закони розподілу компонентів дискретної двовимірної випадкової величини.

Нехай закон двовимірного дискретного вектору (X, Y) задано таблицею:

$Y\backslash X$	x_1	x_2	$\dots$	x_n	$\sum$
y_1	p_{11}	p_{12}	$\dots$	p_{1n}	q_1
y_2	p_{21}	p_{22}	$\dots$	p_{2n}	q_2
$\dots$	$\dots$	$\dots$	$\dots$	$\dots$	$\dots$
y_m	p_{m1}	p_{m2}	$\dots$	p_{mn}	q_m
$\sum$	p_1	p_2	$\dots$	p_n	1

Нехай випадкова величина Y приймає значення $y_k, k = \overline{1, m}$, тоді випадкова величина X може приймати значення x_1, ..., x_n з відовідними ймовірностями:

$P(X = x_1|Y = y_k)$, ..., $P(X = x_n|Y = y_k)$.

Введемо позначення: $P(X = x_i|Y = y_k) = p(x_i|y_k)$, $i = \overline{1, n}$, $k = \overline{1, m}$.

Означення 12.1. *Умовним розподілом дискретної випадкової величини X при фіксованому значенні випадкової величини $Y = y_k$, $k = \overline{1, m}$, називають множину всіх можливих значень випадкової величини X та умовних ймовірностей,що відповідають їм, тобто такий розподіл:*

$X\|Y = y_k$	x_1	x_2	$\dots$	x_n
$P(X\|Y = y_k)$	$p(x_1\|y_k)$	$p(x_2\|y_k)$	$\dots$	$p(x_n\|y_k)$

Умовні ймовірності $p(x_i|y_k)$, $k=\overline{1,m}$, $i=\overline{1,n}$, обчислюються за формулою:

$$p(x_i|y_k) = P(X=x_i|Y=y_k) = \frac{P(X=x_i, Y=y_k)}{P(Y=y_k)} = \frac{p_{ik}}{q_k}, \qquad i=\overline{1,n}, \qquad k=\overline{1,m}.$$

Аналогічно визначаються умовні розподіли величини Y при фіксованому значенні випадкової величини $X = x_i$, $i = \overline{1,n}$.

$Y\|X=x_i$	y_1	y_2	$\dots$	y_m
$P(Y\|X=x_i)$	$p(y_1\|x_i)$	$p(y_2\|x_i)$	$\dots$	$p(y_m\|x_i)$

Умовні ймовірності $p(y_k|x_i)$, $k=\overline{1,m}$, $i=\overline{1,n}$, обчислюються за формулою:

$$p(y_k|x_i) = P(Y=y_k|X=x_i) = \frac{P(X=x_i, Y=y_k)}{P(X=x_i)} = \frac{p_{ik}}{p_i}, \qquad i=\overline{1,n}, \qquad k=\overline{1,m}.$$

Приклад. Розглянемо двовимірний випадковий вектор (X,Y):

$Y\backslash X$	-1	0	1	$\sum$
2	0.1	0.1	0.1	0.3
4	0.2	0.1	0	0.3
6	0.1	0.1	0.2	0.4
$\sum$	0.4	0.3	0.3	1

Знайти розподіл випадкової величини X за умови $Y=4$.

Розв'язання.

$$P(X=-1|Y=4) = \frac{P(X=-1, Y=4)}{P(Y=4)} = \frac{0.2}{0.3} = \frac{2}{3},$$

$$P(X=0|Y=4) = \frac{P(X=0, Y=4)}{P(Y=4)} = \frac{0.1}{0.3} = \frac{1}{3},$$

$$P(X=1|Y=4) = \frac{P(X=1, Y=4)}{P(Y=4)} = \frac{0}{0.3} = 0.$$

Подамо у вигляді таблиці:

$X\|Y=4$	-1	0
P	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{3}$

Умовні закони розподілу компонентів неперервної двовимірної випадкової величини

Для двовимірного неперервного випадкового вектору також розглядаються умовні закони розподілу, їх задають умовними щільностями ймовірностей.

Умовна щільність $f\left(X\,|Y=y\right)$ знаходиться за формулою:

$$f_{\left(X|Y=y\right)}\left(x,y\right)=\frac{f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)}{f_{Y}\left(y\right)}=\frac{f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)}{\int_{-\infty}^{\infty}f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)dx},$$

відповідно, **умовна щільність** $f\left(Y\,|X=x\right)$:

$$f_{\left(Y|X=x\right)}\left(x,y\right)=\frac{f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)}{f_{X}\left(x\right)}=\frac{f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)}{\int_{-\infty}^{\infty}f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)dy}.$$

Теорема 12.1. Теорема про множення щільностей. *Сумісна щільність двовимірного неперервного випадкового вектору дорівнює:*

$$f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)=f_{Y}\left(y\right)f_{\left(X|Y=y\right)}\left(x,y\right),$$

$$f_{\left(X,Y\right)}\left(x,y\right)=f_{X}\left(x\right)f_{\left(Y|X=x\right)}\left(x,y\right).$$

Властивості умовної щільності:

1. $f_{\left(X|Y=y\right)}\left(x,y\right)\geq 0.$
2. $\int_{-\infty}^{\infty}f_{\left(X|Y=y\right)}\left(x,y\right)dx=1.$

Приклад. Дано щільність абсолютно неперервного випадкового вектора (ξ,η)

$$f_{(\xi,\eta)}\left(x,y\right)=\begin{cases}a\left(12xy+1\right), & (x,y)\in D;\\ 0, & (x,y)\notin D.\end{cases}$$

Знайдіть невідому константу a, умовні щільності $f_{\left(\xi|\eta=y\right)}\left(x,y\right)$, $f_{\left(\eta|\xi=x\right)}\left(x,y\right)$, якщо область D обмежена лініями $y=2x$, $y=3-x$, $y=0$.

Розв'язання. Спочатку зобразимо область D (рис. 1.) і знайдемо невідому сталу.

$$1=a\int_{0}^{2}dy\int_{y/2}^{3-y}\left(12xy+1\right)dx=a\int_{0}^{2}\left.\left(6x^{2}y+x\right)\right|_{y/2}^{3-y}dy=$$

$$=a\int_{0}^{2}\left(6\left(3-y\right)^{2}y+3-y-\frac{3y^{3}}{2}-\frac{y}{2}\right)dy=a\int_{0}^{2}\left(\frac{9}{2}y^{3}-36y^{2}+\frac{105}{2}y+3\right)dy=$$

$$=a\left.\left(\frac{9}{8}y^{4}-12y^{3}+\frac{105}{4}y^{2}+3y\right)\right|_{0}^{2}=a\left(18-96+105+6\right).$$

$$33a=1,\qquad a=\frac{1}{33}.$$

Далі знайдемо розподіл компонент

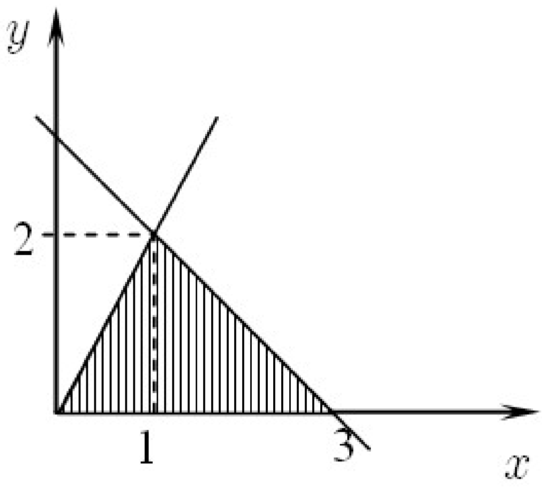

Рис. 1: область D

$$f_\xi\left(x\right)=\int_{-\infty}^{\infty}f_{(\xi,\eta)}\left(x,y\right)dy=$$

$$=\begin{cases}0, & x\notin[0;3]\,;\\ \frac{1}{33}\int_0^{2x}\left(12xy+1\right)dy, x\in[0;1]\,; \\ \int_0^{3-y}\frac{1}{33}\left(12xy+1\right)dy, x\in(1;3]\end{cases}=$$

$$=\begin{cases}0; & x\notin[0;3]\,;\\ \frac{1}{33}\left(6xy^2+y\right)\Big|_0^{2x}, & x\in[0;1]\,;\\ \frac{1}{33}\left(6xy^2+y\right)\Big|_0^{3x}, & x\in(1;3]\end{cases}=$$

$$=\begin{cases}0, & x\notin[0;3]\,;\\ \frac{1}{33}\left(24x^3+2x\right), & x\in[0;1]\,;\\ \frac{1}{33}\left(6x\left(3-x\right)^2+3-x\right), & x\in(1;3]\,.\end{cases}$$

$$f_\eta\left(y\right)=\int_{-\infty}^{\infty}f_{(\xi,\eta)}\left(x,y\right)dx=$$

$$=\begin{cases}\frac{1}{33}\int_{y/2}^{3-y}\left(12xy+1\right)dx, y\in[0;2]\,;\\ 0, & y\notin[0;2]\end{cases}=$$

$$=\begin{cases}\frac{1}{33}\left(6x^2y+x\right)\Big|_{y/2}^{3-y}, & y\in[0;2]\,;\\ 0, & y\notin[0;2]\end{cases}=$$

$$= \begin{cases} \frac{1}{33}\left(6y\left(3-y\right)^2+3-y-\frac{3y^2}{2}-\frac{y}{2}\right), & y\in[0;2]\,; \\ 0, & y\notin[0;2] \end{cases} =$$

$$= \begin{cases} \frac{1}{33}\left(\frac{9}{2}y^3-36y^2+\frac{105}{2}y+3\right), & y\in[0;2]\,; \\ 0, & y\notin[0;2] \end{cases}$$

Таким чином, умовні щільності будуть такими

$$f_{(\xi|\eta=y)} = \begin{cases} \frac{12xy+1}{4.5y^3-36y^2+52.5y+3}, & (x,y)\in D; \\ 0, & (x,y)\notin D \end{cases},$$

$$f_{(\eta|\xi=x)} = \begin{cases} \frac{12xy+1}{24x^3+(3-x)}, & (x,y)\in D, x\in[0;1]\,; \\ \frac{12xy+1}{6x(3-x)^2+(3-x)}, & (x,y)\in D, x\in(1;3]\,; \\ 0, & (x,y)\notin D. \end{cases}$$

Умовні математичні сподівання для дискретних випадкових величин

Означення 12.2. *Умовним математичним сподіванням компоненти X за умови, що $Y=y_j$ будемо називати число*

$$E\left[X\,|Y=y_j\right]=\sum_{i=1}^{n}x_iP\left\{X=x_i\,|Y=y_j\right\}. \tag{47}$$

Аналогічно, умовним математичним сподіванням компоненти Y за умови, що $X=x_i$ будемо називати число

$$E\left[Y\,|X=x_i\right]=\sum_{j=1}^{k}y_jP\left\{Y=y_j\,|X=x_i\right\}.$$

Приклад. Задано розподіл дискретного випадкового вектора (ξ,η)

$\xi\backslash\eta$	2	4	8
3	0.1	0.15	0.15
7	0.15	0.05	0.05
10	0.1	0.2	0.05

Знайдіть умовний розподіл випадкової величини ξ за умови, що $\eta=4$, умовний розподіл випадкової величини η за умови $\xi=10$, умовне математичне сподівання випадкової величини ξ за умови, що $\eta = 4$, умовне математичне сподівання випадкової величини η за умови, що $\xi = 10$.

Розв'язання. $P\left\{\xi = x_i \,|\eta = 4\right\} = \frac{P\{\xi = x_i, \eta = 4\}}{P\{\eta = 4\}}$.

Значення ймовірності $P\left\{\eta = 4\right\}$ обчислимо як суму елементів другого справа стовпчика.

$$P\left\{\eta = 4\right\} = 0.15 + 0.05 + 0.2 = 0.4.$$

Потім,

$$P\left\{\xi = 3\,|\eta = 4\right\} = \frac{P\left\{\xi = 3,\ \eta = 4\right\}}{P\left\{\eta = 4\right\}} = \frac{0.15}{0.40} = \frac{3}{8};$$

$$P\left\{\xi = 7\,|\eta = 4\right\} = \frac{P\left\{\xi = 7,\ \eta = 4\right\}}{P\left\{\eta = 4\right\}} = \frac{0.05}{0.40} = \frac{1}{8};$$

$$P\left\{\xi = 10\,|\eta = 4\right\} = \frac{P\left\{\xi = 10,\ \eta = 4\right\}}{P\left\{\eta = 4\right\}} = \frac{0.2}{0.4} = \frac{1}{2}.$$

Таким чином, умовний розподіл випадкової величини ξ за умови, що $\eta = 4$ буде таким

x_i	3	7	10
p_i	$\frac{3}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{2}$

Обчислимо умовне математичне сподівання випадкової величини ξ за умови, що $\eta = 4$:

$$E\left[\xi\,|\eta = 4\right] = \sum_i x_i P\left\{\xi = x_i\,|\eta = 4\right\} =$$

$$= 3 \cdot \frac{3}{8} + 7 \cdot \frac{1}{8} + 10 \cdot \frac{1}{2} = \frac{56}{8} = 7.$$

Перейдемо до знаходження умовного розподілу випадкової величини η за умови, що $\xi = 10$:

$$P\left\{\eta = 2\,|\xi = 10\right\} = \frac{0.1}{0.35} = \frac{2}{7};$$

$$P\left\{\eta = 4\,|\xi = 10\right\} = \frac{0.2}{0.35} = \frac{4}{7};$$

$$P\left\{\eta = 8\,|\xi = 10\right\} = \frac{0.05}{0.35} = \frac{1}{7}.$$

Зведемо цей умовний розподіл у таблицю

y_j	2	4	8
p_j	$\frac{2}{7}$	$\frac{4}{7}$	$\frac{1}{7}$

Потім обчислимо умовне математичне сподівання.

$$E\left[\eta\,|\xi=10\right]=\sum_{j=1}^{3}y_jP\left\{\eta=y_j\,|\xi=10\right\}=$$

$$=2\cdot\frac{2}{7}+4\cdot\frac{4}{7}+8\cdot\frac{1}{7}=\frac{28}{7}.$$

Означення 12.3. *Умовним математичним сподіванням випадкової величини Y відносно випадкової величини X називається випадкова величина $E[Y|X]$, яка задається законом розподілу:*

$E[Y\vert X]$	$E[Y\vert X=x_1]$	$E[Y\vert X=x_2]$	$\dots$	$E[Y\vert X=x_n]$
P	$P(X=x_1)$	$P(X=x_2)$	$\dots$	$P(X=x_n)$

Подібним чином визначається умовне математичне сподівання випадкової величини X відносно випадкової величини Y.

Властивості умовного математичного сподівання.

1. Якщо випадкові величини X і Y незалежні, то

$$E[Y|X]=E[Y].$$

Доведення. Випливає безпосередньо з (47). Тому, що для незалежних випадкових величин:

$$P\left\{Y=y_j\,|X=x_i\right\}=P\left\{Y=y_j\right\},$$

тоді

$$E\left[Y\,|X=x_i\right]=\sum_{j=1}^{m}y_jP\left\{Y=y_j\,|X=x_i\right\}=\sum_{j=1}^{m}y_jP\left\{Y=y_j\right\}=E[Y].$$

2. Якщо випадкова величина $X=c$, $c=const$, то

$$E[Y|X]=c.$$

Доведення. Випливає безпосередньо з (47):

$$E\left[Y\,|X=x_i\right]=\sum_{j=1}^{m}y_jP\left\{Y=y_j\,|X=x_i\right\}$$

Якщо $y_j \neq c$, то

$$P\left\{Y = y_j \left| X = x_i \right.\right\} = \frac{P\left\{Y = y_j, X = x_i\right\}}{P\{X = x_i\}} = 0,$$

а при $y_j = c$

$$P\left\{Y = y_j \left| X = x_i \right.\right\} = \frac{P\left\{Y = c, X = x_i\right\}}{P\{X = x_i\}} = 1.$$

3. $E[E[Y|X]] = E[Y]$.

Доведення.

$$E\left[E\left[Y\left|\right.\right]\right] = \sum_{i=1}^{m} E\left[Y\left|X = x_i\right.\right] P\{X = x_i\} = \sum_{i=1}^{n}\sum_{j=1}^{m} y_j P\left\{Y = y_j \left|X = x_i\right.\right\} P\{X = x_i\} =$$

$$= \sum_{i=1}^{n}\sum_{j=1}^{m} y_j P\left\{Y = y_j, X = x_i\right\} = \sum_{j=1}^{m} y_j P\left\{Y = y_j\right\} = E[Y].$$

4. Нехай $g(x)$– деяка борелівська функція, тоді

$$E[Yg(X)|X] = g(X)E[Y|X].$$

Доведення. Скористаємося (47):

$$E\left[Yg(X)\left|X = x_i\right.\right] = \sum_{j=1}^{m} y_j g(x_i) P\left\{Y = y_j \left|X = x_i\right.\right\} =$$

$$= g(x_i)E\left[Y\left|X = x_i\right.\right].$$

Умовне математичне сподіванння абсолютно неперперевних випадкових величин

Означення 12.4. *Умовне математичне сподівання абсолютно неперервних випадкових величин визначається рівностями:*

$$E[Y|X] = \int_{-\infty}^{\infty} y f_{Y|X}(x, y) dy, \qquad E[X|Y] = \int_{-\infty}^{\infty} x f_{X|Y}(x, y) dx. \tag{48}$$

Умовне математичне сподівання $E[Y|X = x] = g(x)$ випадкової величини Y при заданому значенні $X = x$ називається **регресією** Y на x. Аналогічно, $E[X|Y = y] = z(y)$ – **регресія** X на y.

Якщо дві функції регресії Y на x і X на y лінійні, то кажуть, що випадкові величини пов'язані між собою **лінійною кореляційною залежністю**.

Теорема 12.2. *(Теорема про нормальну кореляцію) Якщо двовимірний випадковий вектор (X,Y) розподілений за двовимірним номальним законом, то його компоненти пов'язані між собою лінійною кореляційною залежністю.*

Доведення. Щільність двовимірного нормального вектору задається формулою:

$$f(x,y)=\frac{1}{2\pi\sigma_x\sigma_y\sqrt{1-r_{xy}^2}}\exp\left(-\frac{1}{2(1-r_{xy}^2)}\left(\frac{(x-a_x)^2}{\sigma_x^2}-2r_{xy}\frac{(x-a_x)(y-ay)}{\sigma_x\sigma_y}+\frac{(y-a_y)^2}{\sigma_y^2}\right)\right).$$

Щільність компоненти X:

$$f_X(x)=\frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma_x}e^{-\frac{(x-a_x)^2}{2\sigma_x^2}}.$$

Знайдемо умовну щільність $f_{Y|X}(x,y)$:

$$f_{Y|X}(x,y)=\frac{f(x,y)}{f_X(x)}=\frac{e^{-\frac{1}{2(1-r_{xy}^2)}\left(\frac{(x-a_x)^2}{\sigma_x^2}-2r_{xy}\frac{(x-a_x)(y-ay)}{\sigma_x\sigma_y}+\frac{(y-a_y)^2}{\sigma_y^2}\right)}}{2\pi\sigma_x\sigma_y\sqrt{1-r_{xy}^2}}\cdot\frac{\sqrt{2\pi}\sigma_x}{e^{-\frac{(x-a_x)^2}{2\sigma_x^2}}}.$$

Оскільки

$$-\frac{1}{2(1-r_{xy}^2)}\left(\frac{(x-a_x)^2}{\sigma_x^2}-2r_{xy}\frac{(x-a_x)(y-ay)}{\sigma_x\sigma_y}+\frac{(y-a_y)^2}{\sigma_y^2}\right)+\frac{(x-a_x)^2}{\sigma_x^2}\cdot\frac{1-r_{xy}^2}{1-r_{xy}^2}=$$

$$=-\frac{1}{2(1-r_{xy}^2)}\left(\frac{(x-a_x)^2}{\sigma_x^2}-\frac{(x-a_x)^2(1-r_{xy}^2)}{\sigma_x^2}-2r_{xy}\frac{(x-a_x)(y-ay)}{\sigma_x\sigma_y}+\frac{(y-a_y)^2}{\sigma_y^2}\right)=$$

$$=-\frac{1}{2(1-r_{xy}^2)}\left(\frac{r_{xy}^2(x-a_x)^2}{\sigma_x^2}-2r_{xy}\frac{(x-a_x)(y-ay)}{\sigma_x\sigma_y}+\frac{(y-a_y)^2}{\sigma_y^2}\right)=$$

$$=-\frac{1}{2(1-r_{xy}^2)}\left(\frac{(y-a_y)^2}{\sigma_y^2}-r_{xy}\frac{(x-a_x)}{\sigma_x}\right)^2.$$

Отже, з вигляду умовної щільності:

$$f_{Y|X}(x,y)=\frac{e^{-\frac{\left(y-\left(a_y+\frac{r_{xy}\sigma_y(x-a_x)}{\sigma_x}\right)\right)^2}{2\sigma_y^2(1-r_{xy}^2)}}}{\sqrt{2\pi}\sigma_y\sqrt{1-r_{xy}^2}}$$

зрозуміло, що умовний закон розподілу також є нормальним розподілом з наступними параметрами.

$$E[Y|X]=a_y+\frac{r_{xy}\sigma_y(x-a_x)}{\sigma_x},\qquad D[Y|X]=\sigma_y^2(1-r_{xy}^2).$$

Аналогічно можна одержати регресію X на y:

$$E[X|Y]=a_x+\frac{r_{xy}\sigma_x(y-a_y)}{\sigma_y},\qquad D[X|Y]=\sigma_x^2(1-r_{xy}^2).$$

Оскільки обидва умовних математичних сподівання – лінійні функції, то кореляція між випадковими величинами лінійна.

Приклад. Двовимірний випадковий вектор (X, Y) задано щільністю розподілу:

$$f_{(X,Y)}(x,y) = \begin{cases} 4xy, & (x,y) \in [0,1]^2, \\ 0 & (x,y) \notin [0,1]^2. \end{cases}$$

Обчисліть $E[X|Y]$ і $E[Y|X]$.

Розв'язання. I спосіб.

Спочатку знайдемо маргінальні і умовні щільності компонент.

$$f_Y(y) = \int_0^1 4xydx = 2yx^2\Big|_0^1 = 2y, \qquad y \in [0,1].$$

$$f_X(x) = \int_0^1 4xydy = 2xy^2\Big|_0^1 = 2x, \qquad x \in [0,1].$$

$$f_{X|Y}(x,y) = \begin{cases} \frac{4xy}{2y} = 2x, & x \in [0,1], \\ 0 & x \notin [0,1]. \end{cases}$$

$$f_{Y|X}(x,y) = \begin{cases} \frac{4xy}{2x} = 2y, & y \in [0,1], \\ 0 & y \notin [0,1]. \end{cases}$$

Скористаємося (47).

$$E[Y|X] = \int_0^1 y f_{Y|X}(x,y)dy = \int_0^1 2y^2dy = \frac{2y^2}{3}\Big|_0^1 = \frac{2}{3}.$$

$$E[X|Y] = \int_0^1 x f_{Y|X}(x,y)dx = \int_0^1 2x^2dx = \frac{2x^2}{3}\Big|_0^1 = \frac{2}{3}.$$

II спосіб. Оскільки

$$f_X(x)f_Y(y) = f_{(X,Y)}(x,y) = \begin{cases} 4xy, & (x,y) \in [0,1]^2, \\ 0 & (x,y) \notin [0,1]^2, \end{cases}$$

то випадкові величини X і Y – незалежні і

$$E[Y|X] = E[Y] = \int_0^1 y f_Y(y)dy = \int_0^1 2y^2dy = \frac{2y^2}{3}\Big|_0^1 = \frac{2}{3}.$$

$$E[X|Y] = E[X] = \int_0^1 x f_X(x)dx = \int_0^1 2x^2dx = \frac{2}{3}.$$

Література

1. Теорія ймовірностей : конспект лекцій, В.В. Булдигін, Ю.П. Буценко, О.О. Диховичний/ Київ, 1999, 97с.

2. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб., Н. Д. Федоренко, О. І. Баліна, І. С. Безклубенко/К.: КНУБА, 2007, 104 с.

3. Теорія ймовірностей, математична статистика та імовірнісні процеси : навч. посіб., Ю. М. Слюсарчук, Й. Я. Хром'як, Л. Л. Джавала, В. М. Цимбал/ Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015, 364 с.

4. Курс теорії ймовірностей: навч. посіб., Б. В. Гнєденко/ К.: ВПЦ Київський університет, 2010, 464 с.

5. Теория вероятностей и математическая статистика. Изд.9. Учебное пособие для вузов, В. Е. Гмурман/М: Высшая школа, 2003, 479с.